

Asia: VN/33727/2023

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilusta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleisiä huomioita esitysluonnoksesta

Osuuskunta Pohjolan Maito haluaa tuoda tiedoksi suuren huolensa hallituksen linjauksista luonnonvara-alan koulutuksen osalle. Esityksen mukaisesti toteutuessaan lakiesitys vaarantaa radikaalisti maatalousalan koulutuksen ja työvoiman saannin tulevaisuudessa.

Luonnonvara-ala ja alkutuotannon alat ovat huoltovarmuuskriittisiä aloja sekä ruokaturvan, että energiantuotannon turvaamisen näkökulmasta. Luonnonvara-alat työllistävät merkittävän määrän ihmisiä koko maassa ja erityisesti maaseudulla ja tuottavat työtä ja hyvinvointia. Elinkeinossa on paljon yritystoimintaa ja toimialan merkitys kansantaloudelle on merkittävä.

Luken 2024 tutkimuksen mukaan ruoka-ala vastaa 9% arvonlisäyksestä vuosittain ja työllistää 12% työikäisistä vuosittain. Opetushallituksen ja Osaamisen ennakointifoorumin (OEF) kohtaantotarkastelussa (2023) on arvioitu työvoiman riittävyyttä ja osaamista suhteessa uusiin avautuviin työpaikkoihin ja maa- ja metsäalan työntekijöistä tulee olemaan merkittävä vaje jo vuonna 2028.

Ammatillisen koulutuksen kokeilua koskevat säädösehdotukset

-

Rahoituksen uudistusta koskevat säädösehdotukset

Luonnonvara-alan koulutusten edelleen kehittyminen on turvattava säilyttämällä koulutus elinvoimaisena. Lausuntokierroksella oleva hallituksen esitys ammatillisen koulutuksen lakien muutoksista vaikuttaa luonnonvara-alan koulutusten järjestämismahdollisuuksiin radikaalisti. Maatalousalan, metsäalan (pois lukien metsäkonekoulutus) ja hevosalan koulutuksien rahoitukset leikkaantuvat esityksessä 27%. Lisäksi oppilaitosten tarjoamaan asuntolatoimintaan liittyvä

rahoituksen muutos heikentää oleellisesti opiskelijoiden mahdollisuutta tulla luonnonvara-alan koulutukseen pitkien välimatkojen vuoksi.

Leikkaus tarkoittaisi, että koulutusta joudutaan lakkauttamaan ja supistamaan rajusti. Tämä vaarantaa kriittisesti riittävän osaavan työvoiman saannin tulevaisuudessa ja sitä myöden Suomen huoltovarmuus ruokaturvan ja energiaomavaraisuuden osalta vaarantuu merkittävästi. Maidontuotannossa tekniikan ja osaamisen merkitys on kasvanut merkittävästi viime vuosina.

Oppimisen tukea ja erityistä tukea koskevat säädösehdotukset

-

Tilauuskoulutusta koskevat säädösehdotukset

-

Muut ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia koskevat säädösehdotukset

-

Asetusluonnokset

-

Muut kommentit

-

Puhto Marko
Osuuskunta Pohjolan Maito